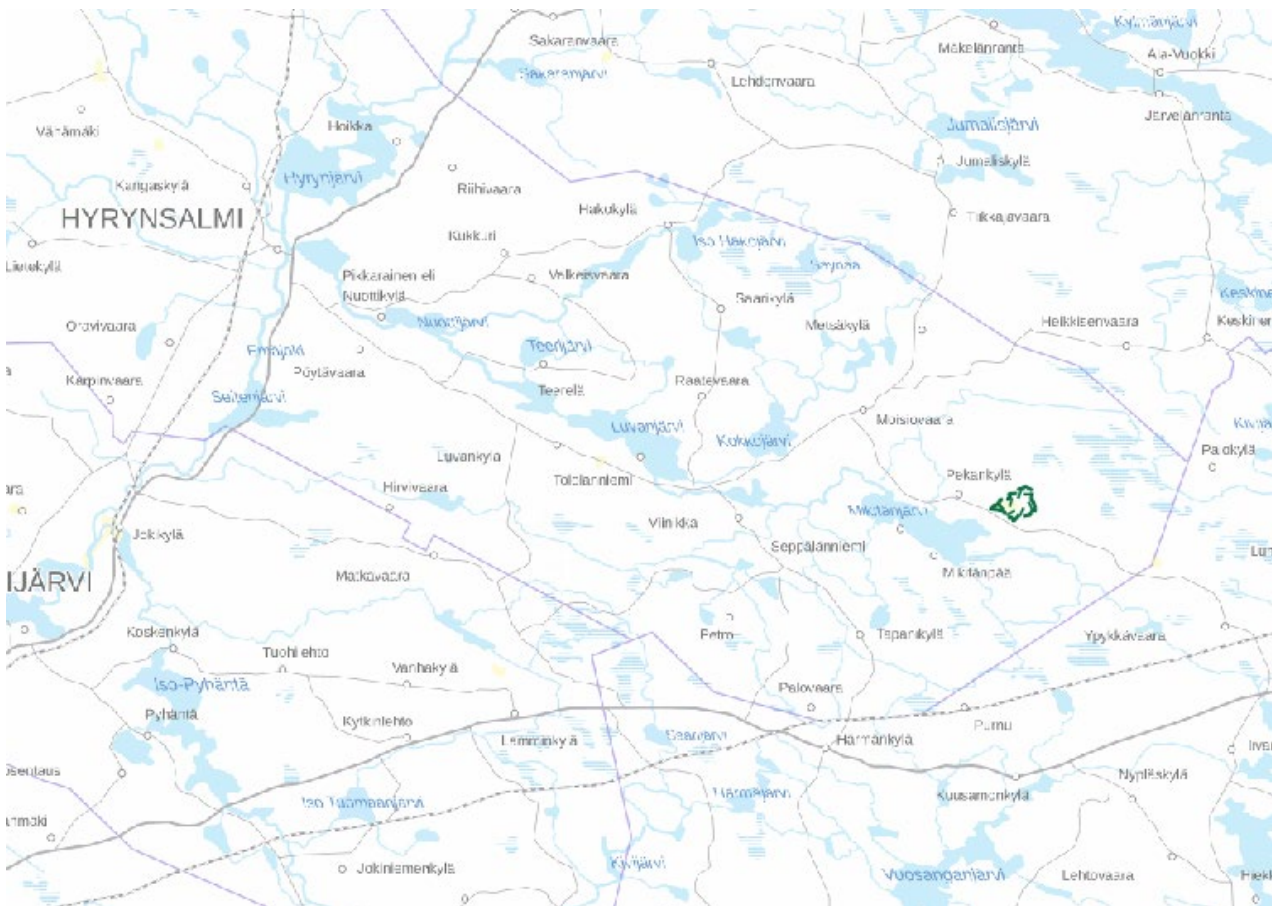

Lososuon kosteikko – luonnonhoitohanke

1. Hankealue

Kainuussa on paljon turvetuotannosta poistuneita suoalueita. Näiden alueiden läpi virtaavat vedet vaikuttavat edelleen läheisten vesistöjen kuntoon ja vedenlaatuun heikentävästi. Hankealueella Hyrynsalmen Pekankylässä sijaitseva Lososuo on entinen turvetuotantoalue, jolla on sittemmin harjoitettu pienimuotoista peltoviljelyä. Osa entisestä turvetuotantoalueesta on jo alkanut metsittyä. Hankealue kuuluu kolmannen jakovaiheen valuma-alueeseen 59.732. Lososuon yläpuolinen valuma-alue on pinta-alaltaan noin 209 hehtaaria. Vanhalta turvetuotantoalueelta ja ympäröivistä metsäojista on tullut kiintoaines- ja ravinnekuormitusta, mikä näkyy erityisen hyvin Mikitänjärveen alueelta laskevan Hietapuron suulla. Alueen laskuojat ovat paikoin reilusti syöpyneitä.

Hankealue sijaitsee Hyrynsalmen Pekankylässä ja sillä on pinta-alaltaan noin 209 hehtaaria. Hankealue ulottuu kymmenen kiinteistön alueelle: Toimenpiteet tehdään Pitkäkorpi-tilalle ja Salovaara tiloilla. Hankkeen vaikutukset jäävät myös näille tiloille.

2. Hankkeen tavoitteet

Lososuon kosteikko- luonnonhoitohankkeen tavoitteena on pienentää metsäojituksista aiheutuneita vesistöhaittoja Mikitänjärveen. Rakennettavalla kosteikolla saadaan kiintoaines ja ravinnekuormitukset pienemmiksi. Vesiä ohjataan valuma-alueelta ojatukoksien ja uusien ojien avulla. Kosteikosta muodostuu myös elinympäristö monille vesieliöille, kuten vesilinnuille. Vesittämisen seurauksena alkaa myös muodostua uutta turvetta, jolloin hiilen sidonta lisääntyy.

Näkymiä kosteikkoalueen itäpäädyistä lännen suuntaan. (Kuva: Ville Koukkari)

3. Suunnitelma ja toimenpiteet

Tässä luonnonhoitohankkeen alueellisessa suunnitelmassa esitetään tehtävien toimenpiteiden yleiskuvaus, jonka perusteella rakenteiden tarkempi tekninen suunnittelu ja rakentaminen viedään avoimeen luonnonhoidon tuen toteuttajahakuun. Hakumenettelyn tavoitteena on löytää luonnonhoitohankkeelle osaava toimija, joka ottaa kokonaisvastuun luonnonhoidon töiden tarkemmasta teknisestä toimenpidesuunnittelusta ja toteuttamisesta.

3.1 Luettelo hankkeessa toteutettavista toimenpiteistä

- 1 kpl. kosteikko
- 12 kpl. ojatukoksia
- 2 kpl ojarumpuja
- 1 kpl pohjapato
- 1 kpl virtaamansäätöpato
- 888 m uutta ojaa
- 282 m kunnostettavaa ojaa
- 243 m pengertä

3.2 Suunnitelman toteutuksessa huomioitavat asiat, jotka eivät tule esille kohdekohtaisissa kuvauksissa:

- Alueellisen suunnittelun yhteydessä on laadittu kirjalliset sitoumukset maanomistajien kanssa.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija laatii tämän yleisluonteisen alueellisen suunnitelman pohjalta yksityiskohtaisen luonnonhoitotöiden toteuttamissuunnitelman ja kiinteistökohtaisen kustannuslaskelman.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija esittelee laatimansa toteuttamissuunnitelman ja kustannuslaskelman maanomistajille ja hankkii maanomistajilta hyväksynnän toteuttamissuunnitelmalle ja kustannuslaskelmalle.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija kerää maanomistajien tukihakemukset ja toimittaa ne yhdellä kertaa Metsäkeskukseen.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija sitoutuu pitämään yhteyttä maanomistajiin ja tiedottamaan maanomistajia toimenpiteiden aikataulusta.
- Hankkeesta on Lupa- ja valvontaviraston lausunto.
- Ojitusilmoituksen tekee valittu toimija, mikäli se lausunnon lisäksi vaaditaan
- Mikäli joudutaan poistamaan puita, ne katkotaan kuitupuumittoihin ja kuljetetaan Salovaara tilan osalta tilalla olevan talon pihaan pinoon ja Pitkäkorpi tilan osalta kosteikon koilliskulmassa olevalle lanskapaikalle pinoon. Tarkemman paikan määrittävät maanomistajat
- Kulkuyhteydet sovittu karttaan merkityille reiteille
- Alueellisessa suunnittelussa käytetyt [paikkatietoaineistot](#) ovat mm. maanpinnan korkeusmalli, virtausverkko, ilmakuvat, vinovalovarjoste ja työkaluna mm. valuma-aluetyökalu
- Hyödynnä [luonnonhoidon paikkatietoaineistoja](#) luonnonhoitohankkeen toimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa mm. rakenteiden sijoittelun ja mitoituksen sekä kulkureittien suunnittelussa.
- Rakenteiden yleismitoitukset ja rakentamisohteet (kosteikot, laskeutusaltat, pohjapadot, virtaamansäätöpadot) sekä elinympäristön ennallistamisen/kunnostamisen ohjeita -> Ohjeita voi lisätä rakennekohtaisesti. Käytä vain hankkeessa tarvittavia oppaita/ohjeita. Tässä linkit muutamiin perusoppaisiin/ohjeisiin:
 - Vesiensuojelurakenteet ja metsätalouden vesiensuojelu eri työlajeissa
 - [Metsätalouden vesiensuojelu -kouluttajan aineisto](#) Ympäristöhallinnon verkkosivuilla
 - Ohjeistusta putkipadon ja virtaamansäätöpadon rakentamiseen
 - [Putkipadon suunnittelu -infokortti](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla
 - [Virtaamansäädön rakentamisohte](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla
 - [Virtaamansäätöpadon tuotekortti](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla

- Pintavaluntakentän suunnittelu
- Kosteikon suunnittelu ja toteutus
- [Monivaikutteinen kosteikko -infokortti](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla
- [Ohjeet kosteikon perustamiseen](#) Kosteikko.fi verkkosivuilla
- [Kosteikon perustamisen ja hoidon ohjevideo](#) Youtubessa

3.3. Toimenpiteet

Toimenpide 1: Kosteikko

Kiinteistö: Pitkäkorpi 105-404-56-0

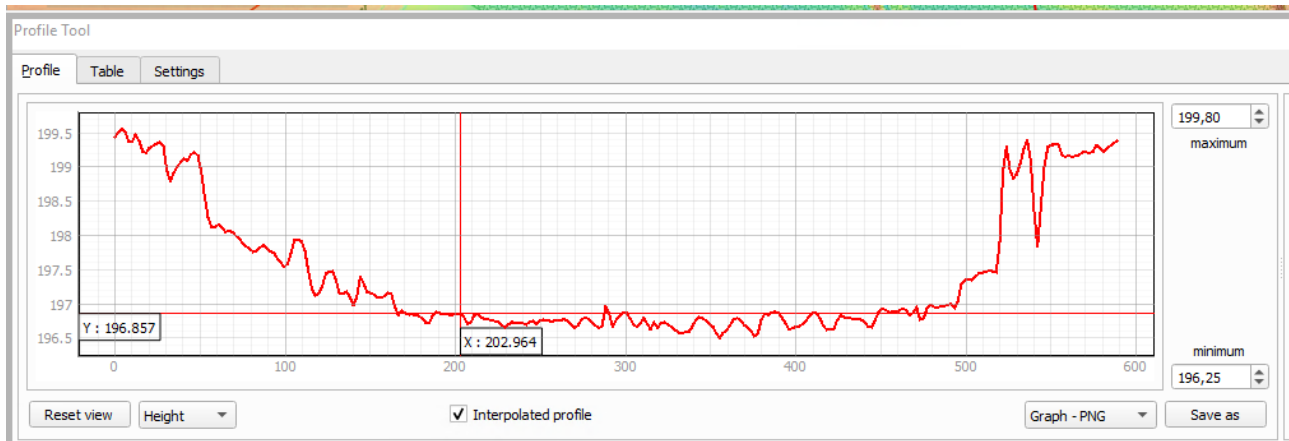
Lososuon vanhalle turvetuotantoalueelle rakennetaan 31 ha:n kosteikko. Kaivuutöitä tarvitaan vähän suhteessa kosteikon pinta-alaan. Vanhan turvetuotantoalueen maanpinta on jo valmiiksi keskimäärin lähes kaksi metriä ympäröivää maanpintaa alempana. Kosteikon perustamista ei siis tarvitse tehdä kaivamalla vaan veden nosto voidaan tehdä patoamalla ja penkereillä.

Kosteikolle ohjataan vesiä sen ympärille eri kohtiin kaivettavilla johdeojilla. Pohjoispuolella olevalta kiinteistöltä johdetaan vesiä kosteikolle perkaamalla vanha oja ja osittain kaivetaan uutta ojaa. Kosteikkoalue jakaantuu kanavapenkereillä kahteen osaan ja itäinen osa on korkeudeltaan matalammalla kuin läntinen osa. Pohjoisesta, etelästä ja lännestä tulevat vedet ohjataan läntiseen osaan ja idästä tulevat vedet itäiseen osaan. Kanavapenkereen läpi kaivetaan oja, jotta vedet saadaan kiertämään alueen molemmissa osissa. Kosteikon purkupisteelle tehdään virtaamansäätöpato ja sen viereen kivikynnys, joka toimii tulvavesien ylivuotokohtana. Purkupisteen yläpuolelle tehdään kelluva puomirakenne tms, joka estää mahdollisten turvelauttojen kulkeutumisen purku-uomaan. Vanha virtaamansäätöpato puretaan pois. Korkeusmallista johdettu sopiva veden korkeus kosteikolla on noin 197,4 mpy. Kosteikon syvimmillä osilla tulisi vettä noin 80 cm. Sopiva veden pinnan taso pitää varmistaa maastomittauksilla. Kosteikkoalueen pohjoislaidalla oleva piennartie säilytetään ja laskuojien kohdalle asennetaan kahteen kohtaan rummut reitin kohdalle. Kulkureitit kosteikkoalueelle ovat alueen koillis- ja kaakkoisnurkista. Toimenpidealueelta voidaan joutua poistamaan koneen edestä puita. Puut katkotaan kuitupuumittoihin ja toimitetaan maanomistajan määräämään paikkaan pinoon. Kuljetusmatka korkeintaan 1 km.

Kiinteistö: Salovaara 105-404-52-1

Alueellinen suunnitelma 12.10.2026

Salovaara kiinteistöltä johdetaan vesiä kosteikkoon kahden ojatukoksen ja kunnostettavan ojan avulla. Salovaara tilalla olevan pellon länsireunaa pitkin virtaava oja perataan ja sillä johdetaan vedet Pitkäkorpi tilan puolelle. Oja perataan myös pellon pohjoispuolelta ojatukoksille asti. Oja muotoillaan kosteikolle päin laskevaksi. Toimenpidealueelta voidaan joutua poistamaan koneen edestä puita. Puut katkotaan kuitupuumittoihin ja toimitetaan maanomistajan määräämään paikkaan pinoon. Kuljetusmatka korkeintaan 1 km.

Profiili kosteikkoalueelta pohjoiseteläsuunnassa.

4. Kalusto

Leveätelainen metsäalustainen kaivinkone. Hakkuukone tai moottorisaha ja puunajoon soveltuva traktori.

5. Tavoiteaikataulu

Suunnittelu ja toteutus on tavoitteena tehdä vuosina 2027–2029.

6. Yhteyshenkilö/Lisätietoja

Ville Koukkari
luonnonhoidon asiantuntija
Suomen metsäkeskus
puh. 040-5465025
ville.koukkari@metsakeskus.fi

Liitteet

Alueellinen suunnitelma
12.10.2026

- Lähestymiskartta
- Toimenpidekartta
- Ilmakuvakartta
- Toimenpidetaulukko